

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wybrane zagadnienia z językoznawstwa porównawczego		9.5.1038	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Filologii Klasycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia klasyczna	forma	stacjonarne
		moduł	translatoryczna
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Anna Marchewka, profesor uczelni; dr hab. Tatiana Krynicka, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		10 godzin - uczestniczenie w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - samodzielna praca nad literaturą;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin - samodzielne przygotowanie do zajęć i do zaliczenia.	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Wykład: 10 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Zaliczenie pisemne lub ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na ocenę na podstawie: -aktywnego uczestnictwa w zajęciach - 35%; -zaliczenia pisemnego lub ustnego - 65%. Zakres ogólny materiału: patrz rubryka sylabusu pt. Treści programowe.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	aktywne uczestnictwo w zajęciach	zaliczenie końcowe
	Wiedza	
K_W01	+	+
K_W02	+	+
K_W03	+	+
K_W08	+	+
	Umiejętności	
K_U01	+	+
K_U02	+	+
K_U04	+	+
	Kompetencje	
K_K01	+	+
K_K03	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak.

B. Wymagania wstępne

Brak.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów na materiale różnych języków z wybraną problematyką, systemem pojęć oraz metodologią językoznawstwa historycznego i typologicznego oraz wskazanie im możliwości zastosowania tej wiedzy ogólnej w analizie faktów językowych z greki i łaciny.

Treści programowe

Problematyka wykładu: I. Synchronia a diachronia w badaniach lingwistycznych. Powstanie językoznawstwa historyczno-porównawczego na początku XIX stulecia i jego dalszy rozwój. Metody stosowane w historycznych badaniach lingwistycznych: historyczno-porównawcza, metoda rekonstrukcji wewnętrznej, lingwogeografia, glottochronologia, stosowanie elementów metody typologicznej. II. Podstawowe pojęcia; pokrewieństwo językowe, prajęzyk, odpowiedniości fonetyczne, zakres słownictwa do badań historycznych, dywergencja i konwergencja w rozwoju języków pokrewnych, podstawowe jednostki klasyfikacji genealogicznej (rodzina, nadrodzina, podrodzina, grupa, podgrupa). III. Główne problemy indoeuropeistyki: kwestia możliwości rekonstrukcji prajęzyka (pro i contra), kwestia lokalizacji praojczyzny indoeuropejskich, prajęzyk jako zespół dialektów (4 główne pradialekty i ich rozpad, wyodrębnienie się dialektów staroeuropejskich), pojęcie wtórnej praojczyzny i jej lokalizacja pod względem przestrzeni i czasu, dyfuzja typów antropologicznych w Eurazji. IV. Wcześniejsze próby typologii językowej (F. Von Schlegel, F. Von Humboldt, A. Schleicher) V. Typologia ogólna: uniwersalia językowe (absolutne i względne), pojęcie języka-etalonu jako terium comparationis przy porównywaniu języków, pojęcie typu językowego. Typologia fonologiczno-fonetyczna, morfologiczna, syntaktyczna. VI. Typologia szczegółowa: typologia konfrontatywna i kontrastywna. VII. Przykładowe zestawienie typologiczne niektórych kategorii gramatycznych w języku łacińskim, greckim, polskim i angielskim.

Wykaz literatury

Wybór literatury dokonywany jest każdorazowo przez Prowadzącego zajęcia.

Literatura podstawowa:

T. Milewski, Językoznawstwo, cz. III: Językoznawstwo historyczne i cz. IV: Językoznawstwo typologiczne, Warszawa 1967 (lub inne wydania).

K. Polański (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław-Warszawa-Kraków 2003 (lub inne wydania).

L. Bednarczuk (red.), Języki indoeuropejskie, Warszawa 1986-1988.

Literatura uzupełniająca:

R. Grzegorzczkova R., Wstęp do językoznawstwa, s. 182-189, Warszawa 2007 (lub inne wydania).

G. S. Klyčkov, Teoria rozwoju języka i językoznawstwo historyczno-porównawcze, Warszawa 1975.

A. Meillet, Wstęp do językoznawstwa indoeuropejskiego, Warszawa 1958.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W01; K_W02; K_W03; K_W08

K_U01; K_U02; K_U04

K_K01; K_K03

Wiedza

Student:

W01 (cf. K_W02) zna terminologię używaną w językoznawstwie, w tym w językoznawstwie porównawczym i potrafi ją zastosować w odniesieniu do języków klasycznych;

W02 (cf. K_W03) zna okoliczności i chronologię powstania i rozwoju komparatystyki

językoznawczej, główną problematykę przedmiotu;
 W03 (cf. K_W03) zna terminologię oraz najczęściej stosowane metody badań w językoznawstwie historycznym i typologicznym;
 W04 (cf. K_W03) ma zaawansowaną wiedzę o językowych i kulturowo-historycznych aspektach literatury starożytnej oraz podstawową w tym względzie wiedzę o wybranej literaturze europejskiej jako źródłach lingwistycznej materii badawczej;
 W05 (cf. K_W01) ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach filologii klasycznej z pokrewnymi naukami humanistycznymi i ma świadomość korzyści, jakie płyną z prowadzenia badań o charakterze interdyscyplinarnym;
 W06 (cf. K_W08) rozumie językoznawcze metody interpretacji tekstu literackiego.

Umiejętności

Student:

U01 (cf. K_U04) potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację języka różnych rodzajów tekstów i wytworów kultury materialnej pochodzących ze starożytności, uwzględniając osiągnięcia językoznawstwa porównawczego; umie określić ich wartość źródłową, wskazać ich znaczenie dla poznania dziejów użytkowników języków klasycznych;
 U02 (cf. K_U01) potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem źródeł pisanych i niepisanych;
 U03 (cf. K_U02) potrafi scharakteryzować i ocenić od strony metodologicznej i rzeczowej dotyczące starożytności prace innych autorów i tę ocenę uzasadnić, czerpać z tych prac wiedzę i inspiracje, podejmować z nimi rzeczową polemikę i wykorzystywać to wszystko we własnej pracy badawczej;
 U04 (cf. K_U02) posiada umiejętność argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań.

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

K01 (cf. K_K01) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju;
 K02 (cf. K_K03) prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu.

Kontakt

anna.marchewka@ug.edu.pl